

V této souvislosti je velmi zajímavá samotná lokalita a oblast nálezu — provincie Cao Bang na severu Vietnamu. R. Boča a Marian Pacalaj jedince odchytili v pozdních nočních hodinách na stromě ve výšce 2 m nad zemí do entomologické sítě. Místo nálezu se nacházelo v nadmořské výšce asi 700 m, 20 km severně od hlavního města provincie Cao Bang, a to v těsné blízkosti jezera Thang Hen (viz obr.). Podklad na lokalitě tvoří vápenec. Průměrná zimní teplota se tu pohybuje jen okolo 17 °C, letní okolo 28 °C. Z této provincie je znám i zmíněný *G. araneus*, uváděný dosud jen ze severního Vietnamu. Dorůstá obdobné velikosti jako *G. luii*, ale výrazně se liší zbarvením a některými dalšími znaky. Do úvahy by připadal rovněž *G. lichtenfelderi* z jiho-východní Číny (autonomní oblast Kuang-si)

a severovýchodního Vietnamu (pobřeží Tonkinského zálivu a ostrov Norway), který je ale menší a opět jinak zbarvený (např. má jen dvě dvojice hřbetních pruhů). Další nedávno objevený a v r. 2002 popsáný druh *G. bawanglingensis* je sice podobný *G. luii*, ale má v dospělosti na hřbetě pruhy překryté skvrnami a především obývá čínský ostrov Chaj-nan.

Záhadný vietnamský jedinec gekončička má tedy konečně své jméno — *Goniurosaurus luii*. Náš nález dokumentovaný fotografiemi dokládá první známou lokalitu tohoto druhu ve Vietnamu a posunuje tak známý areál rozšíření gekončička čínského dále na západ. Věříme, že tyto poznatky přispějí k získání dalších informací o rozšíření a biologii tohoto druhu na vietnamském území.

Poznámka redakce: Nález gekončička čínského (*G. luii*) ve Vietnamu je cenný nejen pro rozšíření znalostí o tomto druhu s málo známou biologií, ale i z hlediska ochrannářského. Už v době jeho vědeckého popisu v r. 1999 byl gekončiček čínský objektem intenzivního zájmu lovců a mezinárodních obchodníků se zvířaty (Grismer 2002, Kratochvíl 2006). Podle posledních zpráv (Klátal ústní sdělení) je jeho populace na typové lokalitě v Číně kriticky ohrožená.

Závěrem chci poděkovat objevitelům gekončička R. Bočovi a M. Pacalajovi za poskytnutí informací a snímků z lokality a výše uvedeným kolegům a I. Vergnerovi za pomoc při determinaci.

Modrásek východní v Praze

George O. Krizek

Autor věnuje honorář Nadaci Živa

Osmého července 2006 jsem stoupal po dosti srázné skalní stepi v severním svahu Prokopského údolí (viz též Živa 2000, 3: 138–140; 4: 187–189) na jihozápadním okraji Prahy. Vyšel jsem až na vrchol známých Dívčích hradů nad Hlubočepy. Zde mne přepadl závan vzpomínek na dávnou českou mytologii a pohanské archetypy se vynořovaly z mého podvědomí.

Ač bylo značné teplo — kolem 30 °C, měl jsem onoho dne možnost fotografovat řadu běžných motýlích druhů, jako např. otakárka fenyklového (*Papilio machaon*), okáče bojínkového (*Melanargia galathea*), perletovce nejmenšího (*Boloria dia*) či soumračníka proskurníkového (*Pyrgus carthami*). Náhle jsem však v blízkosti mateřídouškového porostu zaznamenal malé šedomodré modrásky s typickou kresbou, kterého jsem v těchto místech viděl naposledy před 60 lety (r. 1946), ale ani tehdy zde nebyl nijak hojný.

Byl to sameček modráška východního (*Pseudophilotes vicrama*), který býval někdy zaměňován s modráskem černočárným (*P. baton*). V České republice leží východní hranice rozšíření modráška černočárního, který se vyskytuje v Pošumaví a dále na západ (Bavorsko, západní Rakousko, Francie, Španělsko, Portugalsko). Modrásek východní žije naproti tomu ve východním Rakousku, ČR, východním Německu, Polsku a dále na východ přes Střední Asii až po Čínu. Vyskytuje se na lesostepích a skal-

Nahoře samec modráška východního (Pseudophilotes vicrama). Praha, Dívčí hrady, červenec 2006 ♦ Vlevo i vpravo dole samice modráška východního na stejné lokalitě. Autorem snímků je G. O. Krizek

ních stepích, suchých vyprahlých pastvinách a stráních. Tento druh je všude v Evropě lokální, ohrožený a na ústupu.

Živnou rostlinou jeho housenek je mateřídouška úzkolistá (*Thymus serpyllum*) a m. vejčítá (*T. pulegioides*). Druh má dvě generace (v dubnu až květnu a v červenci až září), na rozdíl od modráška černočárního, který má většinou jen jednu generaci v roce (tj. je univoltinní). Housenka požírá květy mateřídoušky a je fakultativně myrmekofilní — závislá na mravcích.

Druh je v současnosti v ČR kriticky ohrožený. Je bezprostředně vázán na kamenitá

xerothermní stanoviště bez zapojené vegetace a s roztroušenými polštáři mateřídoušky (Beneš a kol. 2002). Soudí se, že se lze pokusit o záchranu mizejících stanovišť zajištěním extenzivní pastvy početně malými stády nejlépe koz a podporou intenzivního sešlapu.

Zmíněného červencového dne jsem na celých Dívčích hradech i v ostatních oblastech Prokopského údolí až k Butovicím viděl pouze dva jedince modráška východního, samce i samici na téže lokalitě, které se mi podařilo vyfotografovat. O snímků bych se rád podělil také s čtenáři Živy.

